

I. ĐỌC HIỂU (3.0 điểm)

Đọc đoạn trích:

Biết nói gì trước biển em ơi!
Trước cái xa xanh thanh khiết không lời
Cái hào hiệp ngang tàng của gió
Cái kiên nhẫn của nghìn đời sóng vỗ
Cái nghiêm trang của đá đứng chen trời
Cái giản đơn sâu sắc như đời
Chân trời kia biển mãi gọi người đi
Bao khát vọng nửa chừng tan giữa sóng
Vàng trán mặn giọt mồ hôi cay đắng
Bao kiếp vui trong đáy lặn mù tăm
Nhưng muôn đời vẫn những cánh buồm căng
Bay trên biển như bò câu trên đất
Biển dư sức và người không biết mệt
Mũi thuyền lao mặt sóng lại cày bừa
Những chân trời ta vẫn mãi tìm đi

(Trước biển - Vũ Quần Phương, Thơ Việt Nam 1945 - 1985, NXB Văn học, 1985)

Thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 1: Đoạn trích trên được biết theo thể thơ nào?

Câu 2: Anh/Chị hiểu nội dung các dòng thơ sau như thế nào?

Vàng trán mặn giọt mồ hôi cay đắng

Bao kiếp vui trong đáy lặn mù tăm

Câu 3: Hãy cho biết hiệu quả của phép điệp trong các dòng thơ sau:

Cái hào hiệp ngang tàng của gió

Cái kiên nhẫn của nghìn đời sóng vỗ

Cái nghiêm trang của đá đứng chen trời

Cái giản đơn sâu sắc như đời

Câu 4: Hành trình theo đuổi khát vọng của con người được thể hiện trong đoạn trích gọi cho anh/chị suy nghĩ gì?

II. LÀM VĂN (7.0 điểm)

Câu 1 (2 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) về sức mạnh ý chí của con người trong cuộc sống.

Câu 2 (5 điểm)

Trong những dòng sông đẹp ở các nước mà tôi thường nghe nói đến, hình như chỉ sông Hương là thuộc về một thành phố duy nhất. Trước khi về đến vùng châu thổ êm đềm, nó đã là một bản trường ca của rừng già, râm rộ giữa bóng cây đại ngàn, mãnh liệt qua những ghềnh thác, cuộn xoáy như cơn lốc vào những đáy vực bí ẩn, và cũng có lúc nó trở nên dịu dàng và say đắm giữa những dặm dài chói lọi màu đỏ của hoa đỗ quyên rừng. Giữa dòng Trường Sơn, sông Hương đã sống một nửa cuộc đời của mình như một cô gái Di-gan phóng khoáng và man dại. Rừng già đã hun đúc cho nó một bản lĩnh gan dạ, một tâm hồn tự do và trong sáng. Nhưng chính rừng già nơi đây, với cấu trúc đặc biệt có thể lí giải được về mặt khoa học, đã chế ngự sức mạnh bản năng ở người con gái của mình để khi ra khỏi rừng, sông Hương nhanh chóng mang một sắc đẹp dịu dàng và trí tuệ, trở thành người mẹ phù sa của một vùng văn hóa xứ sở. Nếu chỉ mãi mê nhìn ngắm khuôn mặt kinh thành của nó, tôi nghĩ rằng người ta sẽ không hiểu một cách đầy đủ bản chất của sông Hương với cuộc hành trình đầy gian truân mà nó đã vượt qua, không hiểu thấu phần tâm hồn sâu thẳm của nó mà dòng sông hình

như không muốn bộc lộ, đã đóng kín lại ở cửa rừng và ném chìa khóa trong những hang đá dưới chân núi Kim Phụng.

(Ai đã đặt tên cho dòng sông - Hoàng Phủ Ngọc Tường, Ngữ Văn 12, Tập 1, NXB Giáo dục)

Cảm nhận của anh/chị về hình tượng sông Hương trong đoạn trích trên. Từ đó nhận xét cách nhìn mang tính phát hiện về dòng sông của nhà văn Hoàng Phủ Ngọc Tường.

- HẾT -

Đáp án Văn THPT quốc gia 2019

Đáp án chính thức từ Bộ Giáo dục và đào tạo

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	3.0
	1	Thể thơ: tự do.	0.5
	2	Nội dung các dòng thơ: - Thể hiện sự vất vả, hi sinh của con người. - Bộc lộ niềm thương cảm của tác giả.	0.75
	3	Hiệu quả của phép điệp: - Nhấn mạnh vẻ đẹp phong phú của biển cả. - Tạo giọng điệu hào hứng, say mê.	0.75
	4	Trình bày được: - Hành trình theo đuổi khát vọng trong đoạn trích là hành trình gian khó, nhiều thách thức, thể hiện ý chí mạnh mẽ của con người được tiếp nối qua các thế hệ. - Suy nghĩ của bản thân.	1.0
II		LÀM VĂN	7.0
	1	Viết đoạn văn về sức mạnh ý chí của con người trong cuộc sống	2.0
		a. <i>Đảm bảo yêu cầu về hình thức đoạn văn</i> Thí sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng - phân - hợp, móc xích hoặc song hành.	0.25
		b. <i>Xác định đúng vấn đề cần nghị luận</i> Sức mạnh ý chí của con người trong cuộc sống.	0.25
		c. <i>Triển khai vấn đề nghị luận</i> Thí sinh có thể lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách nhưng phải làm rõ <i>sức mạnh ý chí của con người trong cuộc sống</i> . Có thể triển khai theo hướng: Ý chí thôi thúc con người quyết tâm vượt qua mọi thử thách, nuôi dưỡng khát vọng, nỗ lực hành động để thành công và đóng góp tích cực cho cộng đồng.	1.0
		d. <i>Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.	0.25
		e. <i>Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0.25
	2	Cảm nhận hình tượng sông Hương trong đoạn trích; nhận xét cách nhìn mang tính phát hiện về dòng sông của nhà văn Hoàng Phủ Ngọc Tường	5.0
		a. <i>Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận</i> Mở bài nêu được vấn đề, Thân bài triển khai được vấn đề, Kết bài khái quát được vấn đề.	0.25
		b. <i>Xác định đúng vấn đề cần nghị luận</i> Hình tượng sông Hương và cách nhìn mang tính phát hiện về dòng sông của nhà văn.	0.5

	<p>c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm Thí sinh có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; đảm bảo các yêu cầu cơ bản sau:</p>	
	<p>♦ Giới thiệu khái quát về tác giả Hoàng Phủ Ngọc Tường, tác phẩm "Ai đã đặt tên cho dòng sông?" và đoạn trích</p>	0.5
	<p>* Cảm nhận hình tượng sông Hương - Hình tượng sông Hương có vẻ đẹp phong phú: + Sông Hương khi chảy giữa lòng Trường Sơn mang vẻ đẹp hoang dại, mãnh liệt, đầy cá tính: <i>bản trường ca của rừng già vừa rầm rộ, mãnh liệt vừa dịu dàng, say đắm; cô gái Di-gan phóng khoáng và man dại, bản lĩnh gan dạ, tâm hồn tự do và trong sáng.</i> + Sông Hương khi ra khỏi rừng mang vẻ đẹp đầm thắm, sâu lắng của người mẹ: <i>sắc đẹp dịu dàng trí tuệ; người mẹ phù sa của một vùng văn hóa xứ sở.</i> - Hình tượng sông Hương được thể hiện bằng ngôn ngữ tinh tế, giàu chất thơ; lối hành văn hướng nội, mê đắm, tài hoa; nghệ thuật so sánh, nhân hóa tạo những liên tưởng độc đáo, thú vị.</p>	2.0
	<p>* Nhận xét cách nhìn mang tính phát hiện về dòng sông của Hoàng Phủ Ngọc Tường - Nhà văn nhìn sông Hương không chỉ như một dòng chảy tự nhiên mà còn như một con người với vẻ đẹp tâm hồn sâu thẳm, đầy nữ tính; không chỉ khám phá hành trình đầy biến hóa mà còn khẳng định vai trò sinh thành văn hóa Huế của dòng sông. - Cách nhìn độc đáo, mang tính phát hiện về dòng sông cho thấy vốn hiểu biết uyên bác, tình yêu quê hương sâu nặng, phong cách kí đậm chất trí tuệ và trữ tình của nhà văn.</p>	1.0
	<p>d. Chính tả, ngữ pháp Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.</p>	0.25
	<p>e. Sáng tạo Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.</p>	0.5
TỔNG ĐIỂM		10.0

----- Hết -----

Đáp án tham khảo thêm

I. ĐỌC HIỂU (3.0 điểm)

Câu 1: Thể thơ của đoạn trích: Tự do

Câu 2: Nội dung của 2 dòng thơ:

- Câu thơ nói về khó khăn cực nhọc của bao kiếp người
- Ca ngợi phẩm chất cần cù, chịu khó, dám hy sinh của con người
- Thể hiện tấm lòng thương cảm, xót xa, yêu mến, trân trọng của tác giả đối với những con người gắn bó cuộc đời với biển cả mênh mông.

Câu 3:

Hiệu quả của phép điệp: "Cái"

- Giúp nhấn mạnh, tô đậm vẻ đẹp của biển cả: hào hiệp, kiên nhẫn, nghiêm trang...

- Từ đó, tác giả thể hiện tình yêu của mình với biển cả, khẳng định, ca ngợi phẩm chất của con người lao động;
- Tạo nhịp điệu cho câu thơ: nhanh, gấp gáp như lời kể về câu chuyện của biển cả muôn đời.

Câu 4:

Các em có thể đưa ra những suy nghĩ của bản thân về hành trình theo đuổi khát vọng của con người.

Gợi ý:

- Ý chí và nghị lực trong cuộc sống vô cùng quan trọng với mỗi chúng ta
- Khát vọng là những ước mơ, mong muốn của con người trong cuộc sống.
- Hành trình theo đuổi khát vọng không bao giờ là đơn giản, thuận lợi, có những hi sinh, những mất mát.
- Nhưng trên tất cả là sự hiên ngang, ý chí nghị lực phi thường luôn sẵn sàng tiến về phía trước.
- Khi đủ đam mê để theo đuổi tận cùng khát vọng, bạn sẽ gặt hái những thành công, những kinh nghiệm hay bài học quý giá.

II. LÀM VĂN (7.0 điểm)

Câu 1

I. Dẫn dắt vấn đề

- Dẫn dắt vấn đề nghị luận: Sức mạnh ý chí trong cuộc sống là một trong những phẩm chất đáng quý quan trọng của con người trong xã hội hiện nay, phẩm chất đó được rất nhiều người theo đuổi và cố gắng duy trì mỗi ngày.

II. Bàn luận vấn đề

- Sức mạnh là khả năng tác động mạnh mẽ đến con người. Là động lực giúp con người vượt qua những khó khăn của cuộc sống.
- Ý chí là mặt năng động của ý thức, biểu hiện ở năng lực thực hiện những hành động có mục đích, đòi hỏi phải có sự nỗ lực khắc phục khó khăn bên ngoài và bên trong. Năng lực này không phải tự nhiên ai cũng có như nhau - nói cách khác, ý chí là một phẩm chất tâm lí của cá nhân, một thuộc tính tâm lí của nhân cách.
(Nguồn gốc: Ý chí từ xưa đến nay vẫn luôn được mỗi chúng ta coi trọng bởi nó có ý nghĩa vô cùng quan trọng cho cuộc sống cũng như con người trong xã hội, mỗi chúng ta cần phải duy trì và rèn luyện cho mình phẩm chất đạo đức và rèn luyện đức tính kiên trì, những ý chí sống mạnh mẽ.)

Tại sao sức mạnh ý chí con người trong cuộc sống lại quan trọng?

- + Ý chí của con người là một điều không thể thiếu trong cuộc sống nếu muốn vươn lên và đặc biệt là trong xã hội phát triển không ngừng nghỉ như hiện nay. Cuộc sống chúng ta có thể có rất nhiều những khó khăn, trắc trở, nhưng chỉ cần có niềm tin, có ý chí vượt qua, ý chí tiên thủ thì ắt cũng thành công.
- + Sức mạnh ý chí của con người trong cuộc sống hiện nay: Ngày nay khi xã hội ngày càng phát triển, con người ngày càng phải trải qua những khó khăn, thử thách trong xã hội, chính vì thế việc rèn luyện cho mình ý chí sống là một trong những việc làm quan trọng trong cuộc sống của mỗi chúng ta.
- + Ý chí của con người giúp ta có thêm nhiều niềm tin, sức mạnh để vượt qua những khó khăn, gian nan vất vả trước cuộc sống của mình.
- + Ý chí của con người trong cuộc sống là phẩm chất quan trọng để giúp chúng ta có được nhiều giá trị, ý nghĩa trong cuộc sống của mình, ý chí giúp chúng ta có thêm nhiều sức mạnh để vượt qua những khó khăn, giúp chúng ta có thêm nhiều động lực, vượt qua được những khó khăn thử thách của cuộc sống.
- + Trong xã hội chúng ta gặp rất nhiều người có phẩm chất kiên trì, có ý chí sống, đó là những con người kiên trì không ngại khó, ngại khổ dám đối đầu và vượt qua những

thử thách, không ngại khó, ngại khổ, mà cố gắng kiên trì, bươn trải vượt qua những gian nan vất vả của cuộc sống.

+ Trong cuộc sống chúng ta cũng gặp rất nhiều tấm gương quan trọng trong xã hội họ cũng luôn kiên trì vượt qua những gian nan vất vả của cuộc sống, họ phải cố gắng tạo nên những giá trị ý nghĩa cho cuộc sống của mình, từ đó tạo nên được những ý nghĩa, mục đích sống trong cuộc sống của mình.

+ Ví dụ về ý chí và nghị lực sống có thể lấy ví dụ thầy Nguyễn Ngọc Ký, người luôn kiên trì, bền bỉ, vượt qua những khó khăn, thử thách của cuộc sống, mặc dù không được chọn vẹn về hình thể nhưng thầy vẫn luôn kiên trì vượt qua những khó khăn đó.

III. Kết thúc vấn đề

- Liên hệ bản thân: Là học sinh đang ngồi trên ghế nhà trường chúng ta cần phải rèn luyện cho mình sự kiên trì, sức mạnh ý chí của con người trong cuộc sống vì đó là việc làm cần thiết và mang lại những ý nghĩa to lớn đối với cuộc sống của mỗi con người.

- **Dàn ý nghị luận xã hội về ý chí nghị lực**
- **Đoạn văn và bài văn mẫu tham khảo: Nghị luận xã hội về ý chí nghị lực**

Câu 2:

Dàn ý tham khảo

I. Mở bài

- Giới thiệu tác giả Hoàng Phủ Ngọc Tường, nét độc đáo trong phong cách nghệ thuật của nhà văn.

- Giới thiệu tác phẩm "Ai đã đặt tên cho dòng sông", đoạn trích thể hiện vẻ đẹp độc đáo của sông Hương ở khúc thượng nguồn.

II. Thân bài

- Giới thiệu chung: Sông Hương trong cái nhìn đầy mê đắm của Hoàng Phủ Ngọc Tường hiện lên sống động giống như một người con gái Huế, mang trong nó cả sức sống, tâm hồn, tính cách rất riêng.

=> Dưới cái nhìn của nhà văn, dòng sông được tái hiện với cả góc nhìn không gian địa lý (địa chất), góc nhìn với bề sâu của văn hóa lịch sử, gắn bó thiết tha với thành phố Huế.

- Vẻ đẹp của dòng sông Hương ở khúc thượng nguồn được thể hiện trong đoạn trích:

+ Điểm đặc biệt đầu tiên, đó là một dòng sông "chung thủy", nó chỉ thuộc về một thành phố duy nhất, thành phố Huế.

+ Vẻ đẹp hùng vĩ, dữ dội của dòng sông hiện lên qua hàng loạt hình ảnh so sánh đầy ấn tượng: Dòng sông như cô gái Di-gan phóng khoáng và man dại, như bản trường ca của rừng già.

+ Đồng thời, nhà văn sử dụng hàng loạt động từ, tính từ mạnh như rầm rộ, mãnh liệt, cuộn xoáy, phóng khoáng, man dại, bản lĩnh, gan dạ, tự do, trong sáng... để khắc họa vẻ đẹp trẻ trung đầy sức sống của dòng sông.

+ Vẻ đẹp mê đắm, trữ tình của dòng sông được thể hiện qua hình ảnh so sánh, ẩn dụ "người mẹ phù sa của nền văn hóa xứ sở".

-> Các vẻ đẹp đó tuy đối lập mà thống nhất, quyện hòa để tạo nên vẻ đẹp đầy bí ẩn, cuốn hút của dòng sông ở khúc thượng nguồn.

=> Khẳng định dòng sông Hương tựa như một quãng đời trẻ trung, sôi nổi của tuổi thanh xuân người con gái, hoàn toàn khác biệt với gương mặt trầm mặc, một vẻ đẹp dịu dàng khi sông Hương - Huế.

- Nghệ thuật:

+ Cách miêu tả tinh tế tài hoa qua những hình ảnh nhân hóa, đối lập làm nổi bật vẻ đẹp của dòng sông.

+ Hình ảnh sáng tạo, câu văn dài mà khúc chiết, nhịp nhàng, nhiều biện pháp tu từ hợp lý đã gợi lên những liên tưởng kỳ thú, hấp dẫn.

+ Giọng văn nhẹ nhàng, ngọt ngào, mê đắm, thể hiện sự say mê của nhà văn với vẻ đẹp của quê hương xứ sở.

- Nhận xét về cách nhìn mang tính phát hiện về dòng sông của nhà văn:

+ Dòng sông mang trong mình vẻ đẹp tâm hồn, tính cách của người con gái Huế, vừa mạnh mẽ sôi nổi, vừa đắm thắm, dịu dàng.

+ Dòng sông không chỉ được miêu tả với góc nhìn địa lí với những đặc trưng địa chất, địa mạo, nhà văn còn quan sát nó dưới góc nhìn văn hóa, lịch sử. Gắn thủy trình của dòng sông với lịch sử hình thành của nền văn hóa xứ sở.

+ Phải là một con người có vốn tri thức sâu rộng về địa lý, lịch sử, văn hóa, đặc biệt là phải có một tình yêu thiết tha, mãnh liệt với dòng sông Hương, với thành phố Huế, với quê hương xứ sở, nhà văn mới có được góc nhìn mới mẻ, độc đáo đến vậy.

III. Kết bài

Nêu cảm nhận của em về đoạn trích

- [Dàn ý về đẹp dòng sông Hương trong bài Ai đã đặt tên cho dòng sông](#)
- [Văn mẫu: Phân tích cách nhìn mang tính phát hiện về dòng sông Hương của Hoàng Phủ Ngọc Tường](#)

Hết